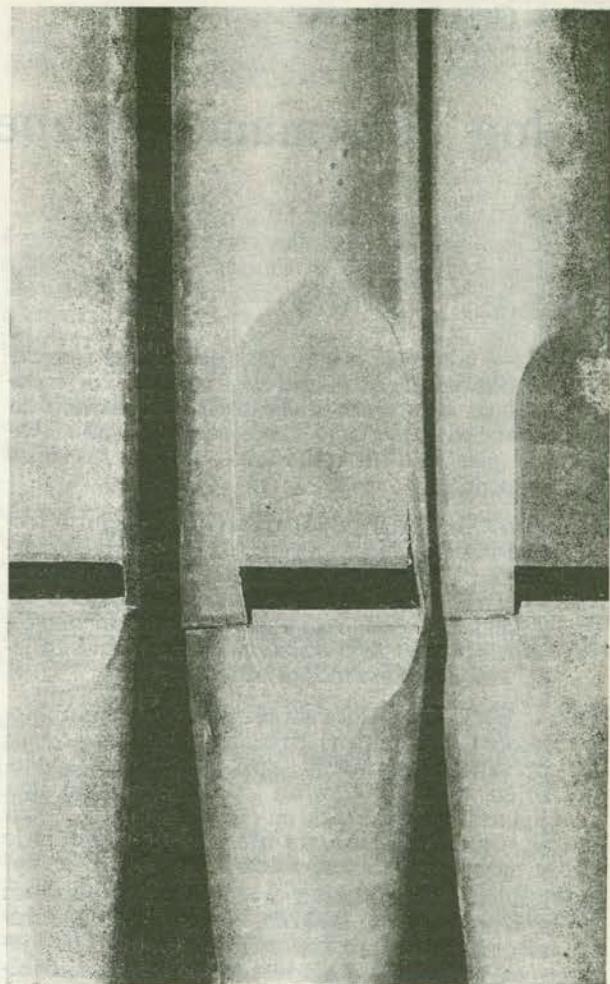

Menzure svirala starih orgulja 17. stoljeća u kapeli sv. Florijana u Varaždinu

Nedavno, kada sam u »Vijestima muzealaca i konzervatora Hrvatske« (god. XX, br. 5. Zagreb 1971) objavio prikaz ovih orgulja, nisam tada objavio podatke o menzurama svirala — koji podaci su u stvari najvažniji dio organoloških materijala — naprosto zato jer sam ih zametnuo i nisam ih pravovremeno uspio pronaći.

Kad je rad već bio štampan pronašao sam i te podatke koje je 1969. bio izmjerio Milan Majdak. Kako se ti podaci i opet ne bi zametnuli, objavljujem ih naknadno ovdje jer se radi o najstarijim sačuvanim orguljama grada Varaždina. Naime, iako dokumentacija o njima ne seže dalje od g. 1760. (tada se orgulje po prvi puta spominju u kapeli sv. Florijana, v. Kan. Vizitacije arhidakona varaždinskog), stilske značajke ornamentike i strukture kućišta ukazuju na to da su orgulje djelo još iz 17. stoljeća, građene oko g. 1670—80. Osim toga kartuša na vrhu orgulja s monogramom B. D. Marije upućuje na to da su orgulje bile građene za crkvu posvećenu Djevici Mariji. U Varaždinu takva je crkva jedino »pavlińska«, tj. crkva nekadašnjeg isusovačkog kolegija. Prema tome ove su orgulje bile ranije građene za tu crkvu, a polovinom 18. stoljeća dospjele su u kapelu sv. Florijana, jer su u to vrijeme isusovci za svoju crkvu nabavili nove i veće.

U spomenutom napisu iznio sam sve momente koji potkrepljuju moju atribuciju, pa na taj napis upućujem zainteresirane. Zbog toga valja male orgulje sv. Florijana smatrati do danas najstarijim sačuvanim varaždinskim orguljama. Iako nemaju pedala, orgulje nisu pozitiv, mehanizam njihove trakture potpuno ukazuju na mehaniku orgulja, a ne pozitiva. Imaju samo pet registara: Copula maior 8', Principal 4' (u prospektu), Octav 2', Superoctav 1', Mixtur 1/2' (1x). Izrada orgulja pokazuje više arhaičkih detalja koje već na djelima 18. stoljeća ne susrećemo, npr. ures na usnama glavne svirale Principala (sl.)

Graditelj nije poznat, a ni u orguljama nisu nađeni bilo kakvi stariji zapisi.

MENZURE

	C +)	c ⁰	c ¹	c ²	c ³	
Copula maior 8'	P. —	64x50	36x27	23x16	13x11	
	Š.	48	25	16	11	
	V.	15	8	5	4	
Principal 4'		80	47	27	16	13
		55	33,5	18	12	9
		16	9	7	3,5	3
Octav 2'		42	22	13	9	6
		13	18	10	6,5	5
		8	6	3	1,8	1,5
Superoctav 1'		28	13	9	9	7
		20	10	7	6,5	5
		8	4	2	1,8	1,5
Mixtur 1/2'		18	15	10	9	7
		14	13	8	7	6
		5	4	2,5	2	1,5

+) Budući da su najdublje tri svirale Copule maior novije, to sam njihove (neskladne) menzure izostavio. P. = promjer, Š. = širina v. = visina izreza labija.